

Trygghet för
vanligt folk

LOs 29:e kongress

Tidigare utlåtanden

Bilaga till

LOs ajournerade kongress 29 november–1 december 2021

Landsorganisationen i Sverige

Utlåtandetext motion 12.1. Beslutad under 2020.

12.1

att man reglerar avgiften likvärdigt mellan förbunden med samma avgiftsklass.

Nuvarande avgiftssystem består av tre avgiftsklasser, där förbunden har hänförts till de olika klasserna beroende på det relativa löneläget mellan förbunden med kompensation för deltidsarbete. Avgiften i klass 1 är 5 procent högre än avgiften i klass 2 och i klass 3 är avgiften 5 procent lägre än i klass 2.

LOs finanskommitté, där alla förbund varit representerade, har under hösten 2019 diskuterat frågan om indelning i avgiftsklasser och funnit att det inte finns skäl att ändra på indelningen för den kommande kongressperioden, eftersom varken förbundsstruktur eller det relativa löneläget förändrats.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 12.1.

På omslaget: Linda Ågren, 33 år, Seko Trafik, timanställd tågvärdare vid Sodexo AB, transport spår, Hallsberg.

© Landsorganisationen i Sverige 2021

Omslagsfoto: Lars Forsstedt

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2021

ISBN 978-91-566-3520-5

LO 21.10 100

Utlåtandetext motionerna 13.1 och 13.2. Beslutade under 2020.

13.1

att LO tar fram förbundsgemensamma regler för uteslutnings- och suspensionsärenden samt

att dessa förbundsgemensamma regler förs in i LOs stadgar.

13.2

att ge LO i uppdrag att utreda ett namnbyte som stärker, förklarar och synliggör organisationens identitet och uppdrag på arbetsmarknaden samt

att ge LO i uppdrag att genomföra namnbyte om utredningen visar på positiva effekter av ett sådant.

Enligt motionären, motion 13.1, har det blivit vanligare med suspensions- och uteslutningsärenden och att förbunden inte har en gemensam hållning hur dessa ska hanteras. Motionären anser även att det är särskilt påtagligt när det gäller personer vars politiska engagemang är oförenligt med förbundens värderingar, specifikt med hänsyn till alla människors lika värde.

LO-styrelsen förstår motionärens problembeskrivning och är medveten om att förbund hanterar frågan lite olika. Samtidigt är frågan inte helt okomplicerad utan varje fall måste hanteras utifrån just den verklighet som råder just då. Varje styrelse i respektive förbund måste kunna tolka och ta beslut om sina egna stadgar. När det gäller LOs normalstadgar, som ligger till grund för respektive förbunds stadgar, så beslutar inte LO-kongressen kring dessa utan det gör LOs styrelse och som komplement beslutas även om kommentarer till dessa. LO har redan 2010 uppmärksammat frågan och gett ut cirkulär med rådgivning om hur förbunden kan hantera den. Då styrelsen uppmärksammat att problematiken ökat arbetas nu med att hitta en tydlig hållning i kommentarerna, som ska vara till hjälp för förbunden att utforma sina egna stadgar.

När det gäller att följa med i utvecklingen och tilltala såväl befintliga som nya medlemmar delar styrelsen motionärens uppfattning i motion 13.2. Här måste såväl förbunden som LO vara medvetna och relevanta. Däremot anser styrelsen att ansvaret för att organisera medlemmar ligger på respektive förbund, med ett understöd av LO i de frågor som styrelsen anser behövs och då beslutar om. Som exempel kan nämnas projektet *Stärkt organisering – stärkt organisation*.

Att byta namn tror styrelsen inte är någon bra eller önskvärd lösning särskilt då LO är väl etablerat och känt som varumärke av samhället i stort. Däremot är det av största vikt att alltid vara relevant som organisation med ett innehåll som följer utvecklingen samt är tilltalande för medlemmarna och presumtiva medlemmar.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att anse motionen 13.1 besvarad samt

att avslå motionen 13.2.

Utlåtandetext motionerna 14.1–14.4 och 14.8. Beslutade under 2020.

14.1

att LO inte ska medverka till att förändra reglerna om saklig grund för uppsägning i LAS samt

att LO inte ska medverka till att de tvingande reglerna i LAS görs dispositiva, ens genom centralt kollektivavtal.

14.2

att LO gör en omstart i de pågående förhandlingarna om trygghet och omställning där samtliga förbund ges möjlighet att få insyn, vara delaktiga och påverka förhandlingarna,

att LO kallar till ett extra representantskap hösten 2020 för att besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt besluta om att avbryta förhandlingarna,

att LO inte ska medverka till att förändra reglerna om saklig grund för uppsägning i LAS samt

att LO inte ska medverka till att de tvingande reglerna i LAS görs dispositiva, ens genom centralt kollektivavtal.

14.3

att LO gör en omstart i de pågående förhandlingarna om trygghet och omställning där samtliga förbund ges möjlighet att få insyn, vara delaktiga och påverka förhandlingarna,

att LO kallar till ett extra representantskap hösten 2020 för att besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt besluta om att avbryta förhandlingarna,

att LO inte ska medverka till att förändra reglerna om saklig grund för uppsägning i LAS samt

att LO inte ska medverka till att de tvingande reglerna i LAS görs dispositiva, ens genom centralt kollektivavtal.

14.4

att LO gör en omstart i de pågående förhandlingarna om trygghet och omställning där samtliga förbund ges möjlighet att få insyn, vara delaktiga och påverka förhandlingarna,

att LO kallar till ett extra representantskap hösten 2020 för att besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt besluta om att avbryta förhandlingarna,

att LO inte ska medverka till att förändra reglerna om saklig grund för uppsägning i LAS samt

att LO inte ska medverka till att de tvingande reglerna i LAS görs dispositiva, ens genom centralt kollektivavtal.

14.8

att LO gör en omstart i de pågående förhandlingarna om trygghet och omställning, där samtliga förbund ges möjlighet att få insyn, vara delaktiga och påverka förhandlingarna,

att LO kallar till ett extra representantskap hösten 2020 för att besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt besluta om att avbryta förhandlingarna,

att LO inte ska medverka till att förändra reglerna om saklig grund för uppsägning i LAS samt

att LO inte ska medverka till att de tvingande reglerna i LAS görs dispositiva, ens genom centralt kollektivavtal.

Motionärerna lyfter flera viktiga perspektiv och risker kring förhandlingarna om trygghet och omställning. LO-styrelsen menar att den ursprungliga förhandlingsbegäran ligger fast, att saklig grund vid uppsägning ska skyddas och att insyn och delaktighet ska säkerställas och förbättras i förhandlingarna.

Ett eventuellt förhandlingsresultat ska sedan behandlas av ett representantskap eller en LO-kongress som då ska rekommendera LO-förbunden att anta eller förkasta förhandlingsresultatet.

Omstart

Motionärerna yrkar att kongressen ska besluta att de gemensamma förhandlingarna om trygghet och omställning ska göra en omstart. Vidare att det ska kallas till ett extra representantskap under hösten 2020 för att besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt att förhandlingarna ska avbrytas.

I november 2017 presenterade en enig LO-styrelse en förhandlingsframställan med områden som vi gemensamt vill förhandla om. Den handlar om tryggare jobb, rätt till kompetensutveckling, förbättrad omställning och stärkt arbetslöshetsförsäkring. En månad senare svarade arbetsgivarna att de var beredda att förhandla samt vilka punkter som var viktiga för dem. En av dessa punkter var en förändring av begreppet saklig grund.

Under 2018 genomfördes ett 20-tal konferenser ute i landet med hundratals LO-aktiva som diskuterade vad vi menar med trygghet och omställning, vad arbetsgivarna vill och vilken ingång vi ska ha i förhandlingarna. Från och med sommaren 2018 stannade arbetet av, inte minst för att mycket fokus hamnade på valet och dess efterdyningar.

Motionärerna har yrkat att LO ska göra en omstart i de pågående förhandlingarna om trygghet och omställning och att samtliga förbund ges möjlighet att få insyn, delaktighet och påverkan på förhandlingarna. När förhandlingarna startas om i höst är en ny LO-ledning och styrelse på plats. Styrelsen anser att det kommer att vara nödvändigt med en grundlig genomgång av förhandlingsläget och en genomgripande diskussion om hur förhandlingen fortsatt ska bedrivas, både i styrelsen och avtalsrådet, men även gemensamt mellan dessa. Det är ännu viktigare med anledning av coronapandemin och dess effekter på arbetsmarknaden och samhällsekonomin i stort.

Det är tydligt att förbunden har olika uppfattningar och upplevelser av hur förhandlingarna bedrivits. Det är mycket olyckligt och leder självklart till eftertanke. De diskussioner som ska föras måste också adressera frågan om hur alla inblandade ska förhålla sig till varandra så att situationen inte uppstår igen. LO-styrelsen föreslår därför att yrkandets ska bifallas.

Extra representantskap

Motionärerna har även yrkat att det ska kallas till ett extra representantskap under hösten 2020 för att besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt besluta att avbryta förhandlingarna. Med anledning av det osäkra läge som nu råder i många hänseenden anser styrelsen att ett extra representantskap är påkallat. Representantskapet ska hantera alla frågor om de gemensamma förhandlingarna om trygghet och omställning och ska besluta om nya direktiv för de fortsatta förhandlingarna, alternativt att förhandlingarna ska avbrytas. Det extra representantskapet ska äga rum senast den 31 augusti 2020. LO-styrelsen föreslår därför att yrkandet ska besvaras.

Saklig grund

Utgångspunkten för LO-styrelsen är att LAS är och ska vara en skyddslagstiftning som ska skydda arbetstagaren från godtycklighet samtidigt som det ger fackföreningen möjligheter till inflytande i frågorna.

LO-styrelsen instämmer i motionärernas beskrivning av saklig grund, dess betydelse och att begreppet är helt centralt för anställningstryggheten. Motionärerna yrkar att LO inte ska medverka till att förändra reglerna om saklig grund. LO-styrelsen föreslår därför bifall till yrkandet.

Dispositivitet

Motionärerna har yrkat att LO inte ska medverka till att de tvingande reglerna i LAS görs dispositiva, ens genom centrala kollektivavtal. Ett flertal av bestämmelserna i LAS är tvingande, inte bara bestämmelsen om saklig grund i §7. Sedan LAS tillkomst har det skett ständiga lagändringar, särskilt när det gäller regelverket om visstidsanställningar. Dessa ständigt förändrade förutsättningar innebär bristande förutsebarhet och är skadliga för partsförhållandet. För att kunna frigöra sig från lagstiftarens inverkan i så hög grad som möjligt är det viktigt att stora delar av lagen är dispositiv.

Däremot delar LO-styrelsen motionärernas oro om att öppna upp och göra centrala och tvingande delar i LAS som rör saklig grund dispositiva. Det är en röd linje som vi inte kan passera i enlighet med LO-styrelsens förslag på yrkande om saklig grund ovan. LO-styrelsen föreslår bifall till yrkandet.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att bifalla motionerna 14.1, 14.2 (att-sats 1), 14.2 (att-sats 3), 14.2 (att-sats 4), 14.3 (att-sats 1), 14.3 (att-sats 3), 14.3 (att-sats 4), 14.4 (att-sats 1), 14.4 (att-sats 3), 14.4 (att-sats 4), 14.8 (att-sats 1), 14.8 (att-sats 3), 14.8 (att-sats 4) samt

att anse motionerna 14.2 (att-sats 2), 14.3 (att-sats 2), 14.4 (att-sats 2), 14.8 (att-sats 2) besvarade.

Trygghet för vanligt folk

– det är temat på LOs 29e ordinarie kongress.

Utan medlemmarna i LO-förbunden stannar det svenska samhället. Det är vårt arbete som, varje dag, dygnet runt får Sverige att fungera. Vi bär upp samhället. Vi är samhället.

Tillsammans har vi skapat en svensk modell att vara stolta över. Men den svenska modellen är utmanad av allt fler osäkra anställningar, nedskärningar och minskad trygghet. Nu måste utvecklingen vända.

Trygghet för LO-förbundens medlemmar innebär fasta jobb med bra löner och bra arbetsvillkor. Men det räcker inte. Tryggheten måste också säkras genom bra och tillgängliga bostäder, genom en utbyggd välfärd och genom kollektivtrafik som fungerar. För alla.

LO vill vara med och forma framtidens arbetsmarknad och framtidens samhälle. I de 339 motionerna till kongressen behandlas en mängd frågor som berör miljoner löntagare i Sverige. Det genomgående temat är att jämlikheten måste öka. På jobbet, i välfärden och i hemmet.

Så skapar vi trygghet för vanligt folk.